

1. Irodalomjegyzék

Anglin, J.P. 1983. *Setting the sights: An assessment of child care job functions and training needs in British Columbia*. In. Denholm, C., Pence, A. and Ferguson, R. (Eds.) The scope of professional child care in British Columbia. Part I, 2nd edition, monograph, University of Victoria.

Benedict, H. 1979. *Early lexical development: Comprehension and production*. Journal of Child Language 6. p. 183-200.

Bernstein, B. 1971. *Class, codes and control: Theoretical studies toward a sociology of education*. Routledge & Kegan Paul, London.

Bruner, J. S. 1975. *The ontogenesis of speech acts*. Journal of Child Language 2/1. 1-19.

Carey, S. 1978. *The child as word learner*. In. Halle, Moris-Bresnan, Joan-Miller, George A. (eds.). Linguistic theory and psychological reality. The MIT Press. Cambridge. Massachusetts. p. 264-293.

Chomsky, N. 2005. *Language and Mind. Third edition*. Published in the United States of America by Cambridge University Press, New York. p. 102-143.

Clark, E. V. 1987. *The principle of contrast: A constraint on language acquisition*. In. MacWhinney, B. (ed.). Mechanisms of Language Acquisition. Lawrence Erlbaum Associates. Hillsdale. NJ. p. 1-33.

Clark, Eve V. 2009. *First Language Acquisition (2nd edition)*. Cambridge University Press. Cambridge

Crystal, D. 2003. *A nyelv enciklopédiája*. Osiris Kiadó, Budapest.

Fillmore C. J. 1971. *Types of lexical information*. In: Steinberg, Danny D.– Jakobovits, Leon A. (eds.) *Semantics. An Interdisciplinary Reader in Philosophy, Linguistics and Psychology*. Cambridge University Press. Cambridge Mass. p. 79–124.

Ganger, J. – Brent, M. R. 2004. *Reexamining the Vocabulary Spurt*. In: *Developmental Psychology*.

Gósy M. 1998. *A szó felismerése: folyamatok és stratégiák*. In: Gósy Mária (szerk.) *Beszéd kutatás '97. Szófonetikai vizsgálatok*. MTA Nyelvtudományi Intézete. Budapest. p. 63–117.

Gósy M. 1999. *Pszicholingvisztika*. Osiris Kiadó, Budapest.

Gósy M. 2017. *Anyanyelv-elsajátítás: kutatási irányok, módszerek lehetőségek*. In: *Új utak a gyermeknyelvi kutatásokban*. ELTE. Eötvös Kiadó. Budapest. p. 9-33.

Ingram, D. 1989. *First language acquisition: method, description and explanation*. Cambridge. Cambridge University Press

Ingram, D. 2001. *Toward a theory of phonological development*. In KREIDLER, Charles W. (ed.). *Phonology*. Routledge, London, p. 60–79.

Jarema, G. – Libben, G. (eds). 2007. *The Mental Lexikon*. Elsevier. Amsterdam.

Logan, Jessica A., R. Logan, Laura M. Justice, Melike Yumuş, Leydi Johana Chaparro-Moreno. 2019. **When Children Are Not Read to at Home**. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*

MacWhinney, B. 2004. *A unified model of language acquisition*. In KROLL, Judith F. – DE GROOT, Annette M. B. (eds.). *Handbook of bilingualism: Psycholinguistic approaches*. Oxford University Press, Oxford, p. 49–67.

Mérei F. 1983. *Beszédhibák megelőzése, javítása az óvodáskorban. Útmutató óvónők számára*. Országos Pedagógiai Intézet. Budapest.

Miller, S.A. - Manhal, M. – Mee, L.L. 1991. *Parental beliefs, parental accuracy, and children's cognitive performance: A search for casual relations*. Developmental Psychology. 27(2). p. 267-276.

Narayan, C.R. – McDermott, L.C. 2016. *Speech rate and pitch characteristics of infant-directed speech: Longitudinal and cross-linguistic observations*. The Journal of the Acoustical Society of America 139(3). p. 1272-1281.

Nelson, K. 1973. *Structure and strategy in learning to talk*. Monographs of Society for Research in Child Development 38(1-2, Serial No 149).

O'Grady, W. 2005. *Syntactic carpentry: An emergentist approach to syntax*. Lawrence Erlbaum. Mahwah, New Jersey.

Paul, R. 1991. *Profiles of toddlers with delayed expressive language development*. Topics in Language Disorders. 11(4). p. 1-13.

Pléh Cs. 1985. *A gyermeknyelv fejlődésének és kutatásának modelljeiről*. Pszichológiai Tanulmányok XVI. p. 105–188.

Rescorla, L. 1989. *The Language Development Survey: A screening tool for delayed language in toddlers*. Journal of Speech & Hearing Disorders. 54(4). p. 587-599.

Richter, E. - Brügge, W. - Mohs, K. 1997. *Így tanulnak beszélni a gyerekek*. Akkord Kiadó, Budapest. p. 32-60.

Rothstein, R. 2004. *Class and Schools*. Teachers College Press, New York.

Simon, H.A. 1981. *Information-processing models of cognition*. Journal of the American Society for Information Science.

Watkins, R. V., Kelly, D. J., Harbers, H. M., Hollis, W. 1995. *Measuring children's lexical diversity: Differentiating typical and impaired language learners*. Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 38 (6). p. 1349–1355.

Elektronikus cikkek, tartalmak

Bakk- Miklósi Kinga. *A nyelvi fejlődés, az anyanyelv elsajátítása*. 2006. [online] 2021.03.04. <http://rmpsz.ro/uploaded/tiny/files/magiszter/2006/nyar/4.pdf>

Fehérné Kas Zsuzsanna, Kas Bence, Sósne Pintye Mária. *Szemponatok a nyelv – és beszédfejlődési zavarok szűréséhez és állapot megismeréséhez*. 2018. p. 7-9. [online] 2021. 03.06. http://real.mtak.hu/85740/1/Feh%C3%A9rn%C3%A9_Kas_Pintye_2018.pdf

Kovács Emőke. *Megkésett és akadályozott beszédfejlődés*. In. Mérei Ferencné. *A megkésett beszédfejlődés*. Logopédia jegyzet. [online] 2021.03.24. <http://02.fpsz.hu/megkesett-es-akadalyozott-beszedfejlodes/>

Lukács Ágnes, Kas Bence: *Érts és értesd meg magad! – A nyelvi fejlődés folyamata és elmaradásai*. 2011. In. Danis I., Farkas M., Herczog M., Szilvási L.. *A kora gyermekkori fejlődés természete – fejlődési lépések és kihívások*. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Bp., p. 182-188 [online] 2021.03.02. <https://mek.oszk.hu/14800/14806/14806.pdf>

Neuberger Tilda. *A spontán beszéd sajátosságai gyermekkorban*. 2014. Bp., [online] 2021. 03.02. http://www.eltereader.hu/media/2014/12/NT_A_spontan_beszed_sajatossagai_gyermekkorban_READER.pdf

Neuberger Tilda. *A szókincs alakulása a beszédfejlődésben*. 2017. In. *Gyermeknyelv*. p. 130-131. [online] 2021.03.07. http://real.mtak.hu/72566/1/Bona_Gyermeknyelv_READER.pdf

Neuberger Tilda. *A szókincs fejlődése óvodáskorban*. 2008. évi 3-4. szám. In. *Anyanyelv-pedagógia*. [online] 2021.03.04. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=86>

Réger Zita. *Utak a nyelvhez*. 2002. Budapest. p. 81-87. [online] 2021.03.07.
<http://mek.oszk.hu/04000/04046/04046.pdf>

SzóKiMondóka. *Dalok, mondókák mint a nyelvi fejlesztés eszközei és még minden más*. 2018.
[online] 2021.02.28. <https://szokimondoka.hu/dalok-mondokak-mint-a-nyelvi-fejleszt-eszkozei-es-meg-minden-mas/>

Ábrajegyzék

1. ábra A teljes minta iskolai végzettsége (%p).	14
2. ábra 24-29. hónapos korúak szüleinek iskolai végzettsége (%p).	14
3. ábra 30-36. hónapos korúak szüleinek iskolai végzettsége (%p).	14
4. ábra Az első szó megjelenésének időpontja (%p).	16
5. ábra Szókincs fejlesztő tevékenység a szülőkkel (%p).	17
6. ábra A szülővel eltöltött minőségi idő (%p).	17
7. ábra A közösen eltöltött minőségi idő tevékenységei (%p).	18
8. ábra A tévénézéssel eltöltött idő (%p).	18
9. ábra A szülők véleményei az oktatómesékről (%p).	19
10. ábra Új szavak használata az oktatómesék által (%p).	19
11. ábra A gyerekek válaszadásai a mesékben feltett kérdésekre (%p).	19
12. ábra A testvérekkel közösen eltöltött tevékenységek (%p).	20
13. ábra Példák a szókincset mérő feladatokra.	21
14. ábra A kisgyermekkel a tesztfelvétel alatt.	22
15. ábra Az állatokhoz kapcsolódó részteszt eredményei (%p).	25
16. ábra A tárgyak részteszt eredményei (%p).	26
17. ábra A ruhadarabok részteszt eredményei (%p).	27
18. ábra Az ételek részteszt eredményei (%p).	28
19. ábra A járművek részteszt eredményei (%p).	28
20. ábra A cselekvések részteszt eredményei (%p).	29
21. ábra A mesék részteszt eredményei (%p).	30
22. ábra A család részteszt eredményei (%p).	31

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat	20
2. táblázat.....	22
3. táblázat.....	22
4. táblázat.....	23
5. táblázat.....	23
6. táblázat.....	24
7. táblázat.....	32
8. táblázat.....	32

6. Melléklet

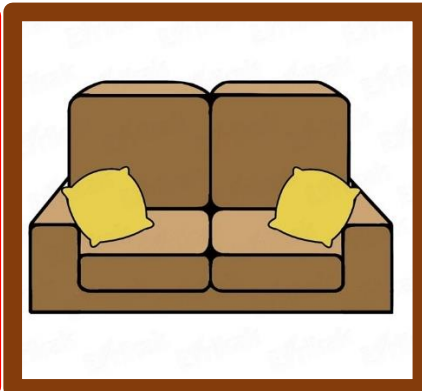
6.1 Ábramellékletek

Állatokhoz kapcsolódó ábrák:

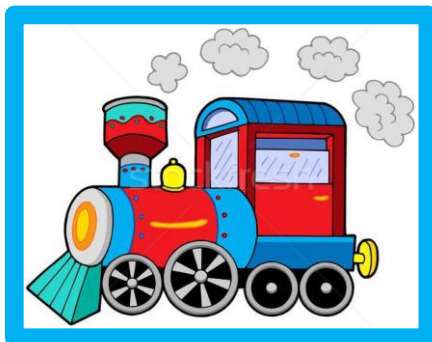

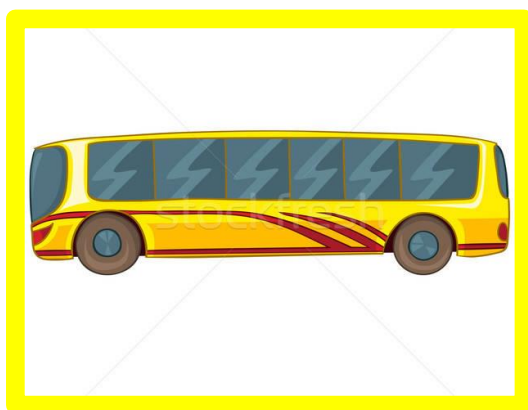
Tárgyakhoz kapcsolódó ábrák:

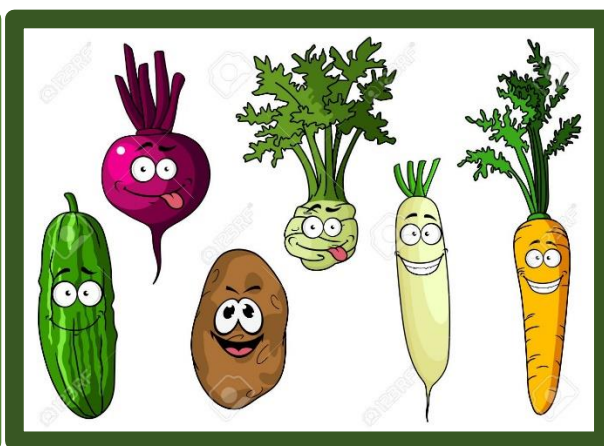
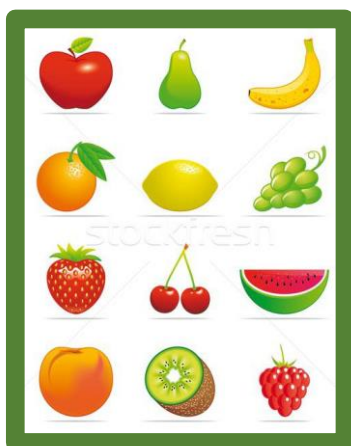
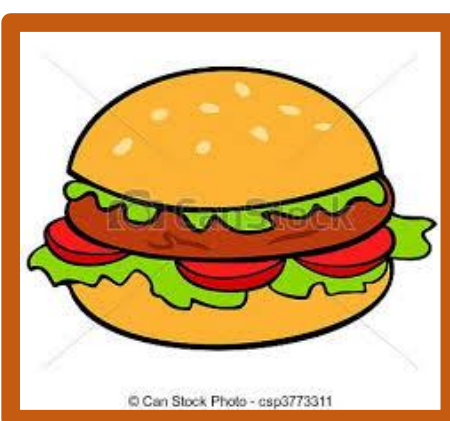
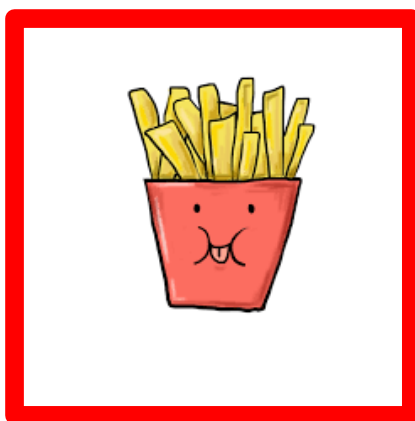

Járművekhez kapcsolódó ábrák:

Ételekhez kapcsolódó ábrák:

Cselekvésekhez kapcsolódó ábrák:

Ruhákhoz kapcsolódó ábrák:

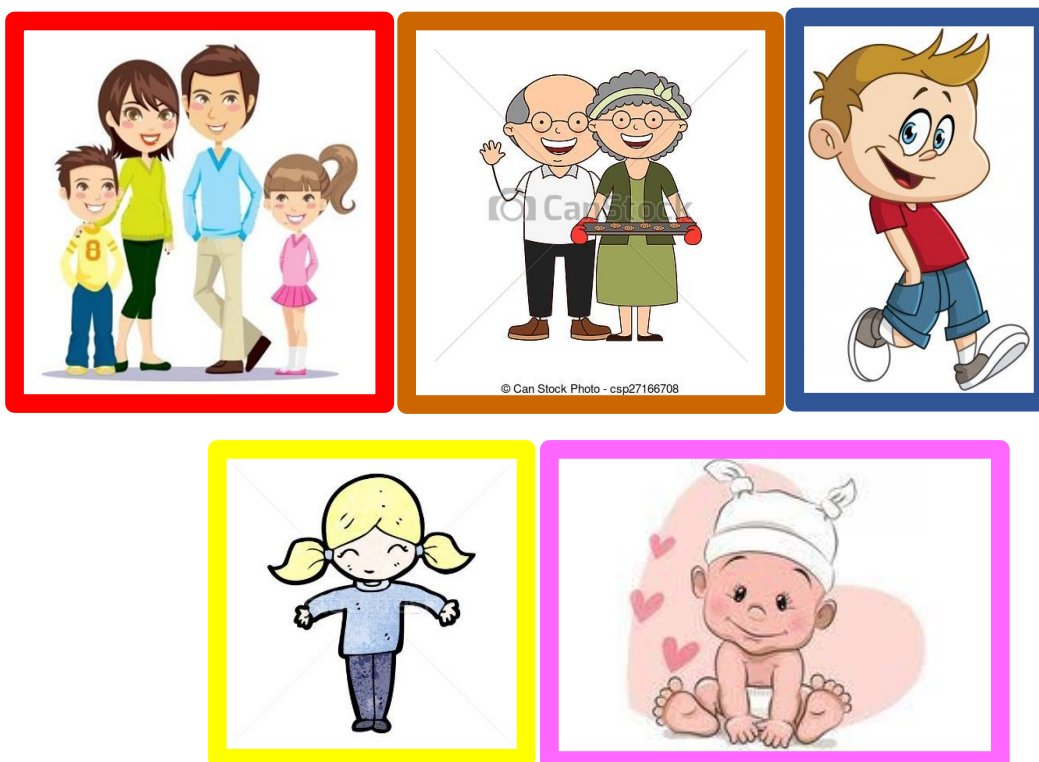

Mesékhez kapcsolódó ábrák:

Család témakörhöz kapcsolódó ábrák:

6.2 Kérdőív

Tisztelt Szülő!

Nagy Alexandra vagyok, a Neumann János Egyetem másodéves csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatója. A segítségét szeretném kérni a szakdolgozatom megírásához ennek a kérdőívnek a kitöltésével. Szakdolgozatom témája a szókincs fejlődése kisgyermekkorban. A kérdőív kitöltése név nélkül történik. Segítségét előre is köszönöm!

1. Gyermeke neme:

- ☐ Fiú
- ☐ Lány

2. Gyermeke életkora (pl. 24 hónapos 1 hetes):

_____.

3. Lakóhelyük:

- ☐ Főváros
- ☐ Megyeszékhely
- ☐ Kisváros
- ☐ Falu
- ☐ Község

4. Szülő iskolai végzettsége:

- ☐ 8 általános
- ☐ Érettségi
- ☐ Szakképzés
- ☐ OKJ-s képzés
- ☐ Főiskola/Egyetem

5. Gyermeke milyen idős korban kezdett el szavakat mondani? (x hónap)

6. Mi volt az első szava? _____

7. Milyen tevékenységekkel próbálta fejleszteni gyermeke szókincsét? (Többet is bejelölhet!)

- ☐ Semmivel
- ☐ Képek nézegetése könyvekből
- ☐ Mondókázás, vers mondás
- ☐ Állandó kommunikáció
- ☐ Az éppen folyamatban lévő cselekvések elmagyarázása. (pl. éppen krumplit pucolok)
- ☐ Egyéb: _____

8. Átlagosan mennyi minőségi időt tölt gyermekével egy hétköznap? (x óra)

9. Általában milyen tevékenységekkel töltik ezt az időt?

- ☐ Meseolvasás
- ☐ Mesenézés
- ☐ Rajzolás, színezés
- ☐ Labdázás
- ☐ Játszótér
- ☐ Kisgyermekes társasággal
- ☐ Egyéb: _____

10. Mennyi időt enged, hogy gyermeke TV-t nézzen? (x óra)

11. Ha gyermeke néz televíziót, szokott-e oktató meséket nézni? Kérem, írjon példát, hogy miket szokott nézni! (Például Dóra, a felfedező.)

-
-
-
-
-

12. Tapasztalja-e, hogy az oktató mesék által fejlődik gyermeke szókincse?

13. Használ -e esetleg új szavakat a gyermek? Kérem, írja le, hogy mi volt a szó, aminek használatára felfigyelt!

14. Szokott-e válaszolni a gyermek a mesékben feltett kérdésekre? (Pl. Szeretitek a pónikat? – Dóra a felfedező)

- ☐ Legtöbbször igen.
- ☐ Néha előfordul.
- ☐ Soha, nem foglalkozik velük.

15. Amennyiben gyermekének van idősebb testvére, eltanulja-e a tőle hallottakat?

16. Amennyiben gyermekének van idősebb testvére, tapasztalja-e azt, hogy a kisebbik gyermeke hamarabb kezdett el beszélni, mint a nagyobbik?

_____.

17. Milyen tevékenységekkel töltik az időt a testvérek?

- ☐ Rajzolnak
- ☐ Kockából építenek
- ☐ Homokoznak
- ☐ Autóznak
- ☐ Babáznak
- ☐ Kismotorral játszanak az udvaron.
- ☐ Egyéb: _____.

18. Beszélgetnek-e közben?

- ☐ Mindig.
- ☐ Néha.
- ☐ Soha.

SZAKDOLGOZATI ADATLAP

Név: Nagy Alexandra

Neptun kód: K1JT6P

Szak: Csecsemő- és kisgyermeknevelő

Szakedolgozat címe: A szókincs fejlődésének vizsgálata 24-36 hónapos gyermekek körében.

Konzulens neve, beosztása: Dr. Csontos Tamás, főiskolai adjunktus

Intézet: Pedagógusképző Intézet

A KRE TFK Dékáni és Tanulmányi Hivatala képviselőjeként igazolom, hogy a fent nevezett hallgató – a KRE TVSZ 77. § (10) bek. értelmében – a Kar Egységes Tanulmányi Rendszerének (Neptun) nyilvántartása alapján legalább két félévnyi szakdolgozati konzultációs kötelezettségének eleget tett.

Kecskemét, 2021. április 1.

pecsét, aláírás